

KADIN DANIŞMA MERKEZİ

RAPORU

2023 OCAK – 2023 TEMMUZ

Kadın Zamani Derneği
Komeleya Dema Jinan
Women's Time Association

Kadın Danışma Merkezi Raporumuz;
başvuru alma, hukuk ve psikoloji destek
komisyonlarımız ile birlikte kolektif bir
şekilde hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

- GİRİŞ
- BAŞVURU ALMA KOMİSYONU
Artan kira fiyatlarının kadınlara yansması
Erken yaşta zorla evlendirme
- PSİKOLOJİ DESTEK KOMİSYONU
6 Şubat Depremi ve Sonrası Destekler
- HUKUK KOMİSYONU
6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı
Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un etkin
uygulanmaması
- GRAFİKLER
- SONUÇ

GİRİŞ

26. Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Ara Kurultay'ına dair

Türkiye’de kadına yönelik şiddetin artması; İstanbul Sözleşmesi’nin etkin uygulanmaması ve bunun sonucunda feshedilmesiyle doğrudan ilişkilidir. Özellikle Son 10 yıllık süreçte kadınların kazanımlarına ve şiddeti önlemede kullanılan bütün mekanizmalarına yönelik tehdit ve baskılar hız kesmeden devam etmektedir. Zeminini resmi kurumların oluşturduğu bu tehdit ve baskıların cezasızlık politikalarıyla eş zamanlı ilerletilmesi; kadınların uzun süren mücadeleleri sonucu elde ettikleri kazanımlarından biri olan 6284’e yönelik tehditleri, Kadın Sığınaklarının yeterli sayıda olmamasını ve olanların da kadın bakış açısından uzak bir şekilde işletilmesini, karma eğitimin tartışmaya açılması ile beraber kız okullarının gündeme gelmesini, var olan siyasi atmosfer sebebi ile kadın yoksulluğunun giderek artmasını ve şiddet mekânından uzaklaşmada yaşanan zorlukları beraberinde getirmiştir. Cinsiyet eşitsizliğini esas alan ve bunu meşrulaştıran politikalar kadın örgütlerinin ve danışma merkezlerinin işini daha da zorlaştırmaktadır. Tüm bu zorluklara rağmen kadınlar birbirine dokunmaktan ve birbirinin yurdu olmaktan güç alarak yoluna devam etmektedirler.

Haziran ayı içerisinde bileşeni olduğumuz Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultay’ının 26. Ara Kurultayı için Emek Benim Kadın Derneği ev sahipliğinde Muğla’da bir araya geldik. Hem kazanımlarımızı korumamız hem de daha fazlası ve daha iyisi için mücadele etmenin sözünü birbirimizden aldığımız güç ve yoğun tartışmalar neticesinde almış olduk. Yıllardır sürdürülen mücadelelerle bugünkü kazanımlarını elde eden bir kadın mücadelesinin içerisinde birbirine verilen sözlerin ağırlığının farkında olarak kadına yönelik şiddetle mücadelede daha güçlü bir dayanışma göstererek yeni yol haritamızı belirledik. Parlamento ve yerel güçler bu mücadelenin önemli birer ayağıdır. Fakat bu alanlarda etkin çalışmaların yürütülmesini sağlayacak olanın da kadın hareketinin gücü olduğunu biliyor ve görüyoruz. Genel politikalara dair söz söyleme, yerelde güçlenme, önleyici çalışmaların artması ve bunun üzerine yoğunlaşma ile danışma merkezlerinin daha güçlü hale geleceğini görebiliriz. Kadın danışma merkezlerinden beklentiler kadınların bireysel ihtiyaçlarına ve yaşadıkları sorunlara bağlı olarak değişebilmek ile birlikte kadınların temel olarak; güvenli bir ortamda desteklenmeyi, bilgilendirilmeyi ve haklarının korunmasını beklediklerini söyleyebiliriz.

Kadın örgütlerinin ve danışma merkezi olan kurumların faaliyetleri ve yaşadıkları zorluklar ekseninde süren programın ilk gününde, ana kurultaydan bu yana geçen süre zarfında "neler yaptık" sorusuna verdiğimiz cevapların ve şiddetle mücadelede karşılaştığımız zorlukların benzerlik ve özgünlükleri, kadına yönelik şiddetle mücadelede ortak dili kurmamız açısından çok önemliydi. Erkek-Devlet şiddetine karşı mücadele yöntemlerini tartışmak bizlere iyi geldi. Bu bağlamda zaten gündemimizden düşmeyen 6284'e yönelik saldırılar sürerken, kadın intiharlarının artışı, iktidarın yaratmaya çalıştığı marjinal ve muhafazakar kadın ayırımının yarattığı zorluklar da gündemimizde iken yerelin ve parlamentonun da bu mücadelenin bir ayağı olması ve ortak mücadele hattı kurulması gerektiğinin önemine değindik.

Önümüzdeki yerel seçimlerin kayyum politikası ve yerel yönetimlerin tavrını eleştirdiğimiz önemli seçimler olduğu ve bunun ile ilgili ayrıca yoğunlaşmak gerektiği üzerine konuştuk.

Belediyelerin Kadın Dayanışma Merkezleri açmaları hususundaki çalışmalara ağırlık vermesi gerektiğini bir kez daha vurguladık. Belediyelere bağlı çalışan danışma merkezleri ve kadın sığınakları konusunda Kürt Kadın Hareketinin yerel yönetimlerde verdiği uzun süreli mücadelelerin ardından elde ettikleri kazanımları oldu. Bu kazanımlara dair mücadeleyi tekrar hatırlayacağımız bir evreye girdik. Bununla birlikte parlamentonun da mücadelenin önemli bir alanı olduğunun ve sokakta sürdüreceğimiz mücadelenin de orayı besleyeceğinin bilincindeyiz.

Tüm bunları tartışırken son zamanlarda artan militarist söylemlerin kadın mücadelesini ve kazanımlarını nasıl yok etmeye çalıştığını ve bu söylem ve eylemler yoğunlaştığı zamanlarda toplumda bundan en olumsuz etkilenenin kadın olduğunu da görmekteyiz.

Antimilitarizm ve şiddetin karşısında olan söylem ve eylemler geliştirmek de kadın mücadelesinin bir ayağını oluşturmaktadır. Bununla birlikte erkek-devlet şiddetinin de son zamanlarda arttığını ve bu şiddetin ve militarist söylemlerin toplumsal bir sorun olduğunu, bireysel ve toplumsal düzeyde çok boyutlu çözümler gerektirdiğini belirtmek gerekir. Toplumun her kesiminin katılımı ve iş birliği ile bu tür şiddet biçimlerinin önlenmesi ve azaltılmasının mümkün olduğunu da biliyoruz. Bu bağlamda farkındalığı artırmaya, cinsiyet eşitliği ve toplumsal normlarına meydan okumaya, gerekli hukuki düzenlemeler için zorlayıcı güç olmaya, şiddetin erken tespiti ve önlenmesine, destekleyici hizmetlerin sağlanması için mücadeleye kaldığımız yerden devam edecek, danışma merkezimizi daha güçlü kılıp cevap olmaya çalışacağız.

BAŞVURU ALMA KOMİSYONU

- Artan kira fiyatlarının kadınlara yansması

Uzun yıllardır kadınların işten çıkarılma korkusuyla güvencesiz çalıştırıldığını ya da emek gücünün karşılığını alamadığını ve çok ciddi bir ekonomik şiddete maruz bırakıldığını görüyoruz. Kadınlar aile içinde maruz bırakıldığı şiddet sarmalından çıkmak, yeni bir yaşam inşa etmek isterken yeni bir şiddet türü ile karşı karşıya kalmaktadır. Aldığımız başvurularda ekonomik sıkıntılardan dolayı şiddetin olduğu alana geri dönmek zorunda kalan kadınlar oldukça fazladır. Şiddet gördüğü evli olduğu erkek yüzünden şehir değiştirmek zorunda kalan kadın Sığınak sonrasında kendisine bir yaşam kuramamaktadır. Yeni tanıştığı şehrin kültürüne adapte olmak isterken bir yandan da yeni yaşamını kurma çabasında karşılaştığı zorluklarla mücadele etmek zorunda kalıyor. Örneğin Sığınak sonrası kendisine zor şartlarda iş bulan kadın, ev kiralamak istediğinde çok yüksek tutarlarla karşı karşıya kalıyor ve kadının yaşadığı zorluğu gören kimi emlakçı ve ev sahipleri kadınları daha da zorlayan tutarlar talep edebiliyor. Ya da yalnız yaşayan bir kadın devamlı kiraya yapılan-yapılacak olan zamlarla taciz ediliyor.

Sığınak sonrası kendisine zor şartlarda iş bulan kadın, ev kiralamak istediğinde çok yüksek tutarlarla karşı karşıya kalıyor ve kadının yaşadığı zorluğu gören kimi emlakçı ve ev sahipleri kadınları daha da zorlayan tutarlar talep edebiliyor.

Şiddete maruz bırakılan kadınlar Sığınak sonrası sürekli bir zorluk ve yalnızlık hissi yaşıyor. Yalnız yaşayan kadınların yaşamlarını zorlaştırmaya çalışanların neredeyse tamamının erkeklerden oluşması asla bir tesadüf değildir, erkek şiddetinin kurumsallaşmış ve sosyal yaşama yansımış halidir. Kadın örgütleri ve Kadın Danışma Merkez'leri olarak karşılaştığımız bu zorluklara elbette kadın dayanışması ile cevap oluyoruz. Kadınların kendilerini asla yalnız hissetmeyecekleri, güvende hissedecekleri ve yeni yaşamlarını kurma çabalarında yol arkadaşları olma misyonumuzdan vazgeçmiyoruz. Bulduğumuz yereldeki ve ilişkide olduğumuz tüm kadın örgütleri ile, belediyeler ve resmi kurumların bu zorluklara dair nasıl çözüm noktası olabileceği hususunda çalışmalar yürütüyoruz.

Yalnız yaşayan bir kadın devamlı kiraya yapılan-yapılacak olan zamlarla taciz ediliyor

Gelen başvurularda danışanlardan sıklıkla duyduğumuz bazı zorluklar şunlardır;

- Yalnız yaşayan kadın devamlı kiraya yapılan-yapılacak olan zamlarla taciz ediliyor*
- Boşanmış kadınlara karşı ev sahiplerinde çok ciddi bir önyargı bulunmakta*
- Yasal zam oranının dışındaki artışı kabul etmeyen kadınlar buldukları mahallede güvensiz alanlara çekilmek isteniyor*
- Sık sık kapıya giden ev sahipleri ya da emlakçılardan dolayı kadınlarda anksiyete başlangıçları ya da farklı çok ciddi psikolojik sıkıntılar başlangıç gösterebiliyor*

Şiddetin her türünü yaşamak zorunda bırakılan her kadın bilmeli ki kadına yönelik şiddetle mücadelemiz bu dönem daha da güçlenmiş daha da önemli bir evreye ulaşmıştır. Bizler her zorluğa karşı alternatif süreçler için adım atabilecek kadınların her adımında onlara yol arkadaşlığı yapacak, birbirinden güç ve umut alan kadınlarız.

• Erken yaşta zorla evlendirme

Artan ekonomik zorlukların bir diğer yansıması ise aile içinde olan genç kadınların istemedikleri evliliklere zorlanmasıdır. Evdeki genç kadınların eğitim hayatlarının sonlandırılarak evlendirilmek istemesi ev içerisinde aile bireylerinin sayısının azalması bu haliyle de ekonomik olarak yaşanan zorluktan bir nebze sıyrılacağını düşünen bir zihniyet söz konusudur. Erkek aklın kadını her daim ilk gözden çıkarılacak bir nesne olarak görmesi ülkeyi yönetenler dahil olmak üzere topyekün kadına bakış açısını göstermektedir. Evlenmek istemeyen kadınlar güvende olmak ve kendi kararlarını vermek istiyorlar. Aile içerisinde kadınlar öznedir ve kendi kararlarını vermelidir. Zorla evlendirilme psikolojik şiddettir ve yer yer fiziki şiddete de varmaktadır. Aile bireylerinin özellikle aile içindeki erkeklerin uyguladığı bu baskı mekanizmasının güç kaynağı, siyasi iktidarın söylemleri ve pratikleridir.

Evlenmek istemeyen kadınlar güvende olmak ve kendi kararlarını vermek istiyorlar. Aile içerisinde kadınlar öznedir ve kendi kararlarını vermelidir

Evlendirilme yaşının dini kurumlar üzerinden devamlı dile getirilmesi aile içindeki erkeği güçlendirmekte ve talebini meşrulaştırmaktadır. Halbuki her birey yaşamı için kendisi karar vermeli ve adım atmalıdır. Kız çocuklarının ve genç kadınların kendi yaşamları hakkında ve evlilik gibi kadının tüm yaşamını, geleceğini etkileyecek konularda çevresindeki erkekler karar veren olamaz.

PSİKOLOJİ DESTEK KOMİSYONU

• 6 Şubat Depremi ve Sonrası Destekler

Danışma merkezimizin gönüllü psikologları tarafından yapılan psikolojik destek çalışmalarımız bu dönem de devam etmektedir. Gönüllü psikolog arkadaşlarımız belli rutinlerde yaptıkları dayanışma toplantılarında bir yandan kendi mesleki ihtiyaçlarını konuşurken diğer yandan dernek içerisinde yaptığımız atölyeler ve saha çalışmalarına dönük çalışmaları planlamaktadırlar. Çalışmalarımız devam ederken 6 Şubat tarihinde Maraş merkezli olup 10 ili etkileyen depremin yaşanması bizi de derinden etkilemiştir. Psikoloji komisyonunda bulunan gönüllü arkadaşlarımız da çalışmalarına afet sonrası kadın dayanışmasını da ekleyerek devam etmişlerdir. Bir doğal afet olan depremin nasıl büyük bir kriz ve felakete dönüşmesi en çok kadınları etkilemiştir. Böylesi kriz dönemlerinde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin daha da derinleştiğini, kadınları, çocukları ve yaşlıları daha fazla olumsuz etkilediğini hepimiz bilmekteyiz. Böylesi bir ortamda sağlıklı olma halinin depremi yaşayan ya da tanık olan kişilerde sarsılabileceğini de bilmekteyiz. Yıkıcı etki yaratan her olay bir yanıla da şiddetle ile benzeşmektedir. Şiddete uğramak ya da aniden şok yaratıcı bir yıkım ile karşılaşmak hepsi sağlıklı olma halimizi tehdit etmektedir. Derinleşen toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin şiddeti beslemesi de olası bir sonuçtur. Örneğin; Kadınların bedensel olarak doğal bir süreç olan regl dönemlerinde hijyen koşullarına ulaşmamaları, bu durumun yok sayılması da toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin gösteren önemli bir problemdir. Tüm bu sıkıntıları yaşayan kadınların ilk etapta destek talepleri olmayacağını, asıl taleplerinin temel ihtiyaçlar olduğunu bilmekteyiz

Böylesi kriz dönemlerinde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin daha da derinleştiğini kadınları, çocukları ve yaşlıları olumsuz etkilediğini hepimiz bilmekteyiz

Şiddete uğrayan her kadının ruhsal sağlık açısından destek alma ihtiyacı duymayabileceğini, ancak ihtiyaç halinde ulaşmaları için böyle bir destek mekanizmasının varlığının önemli olduğunu da bilmektediriz. Tüm bunları göz önünde bulundurarak yaşanılan ve sonrasında bir krize dönüşen depremin ardından kadınlar için ruhsal ve sosyal destek böyle bir noktada durmaktadır. Kadınlara yapılan ziyaretler esnasında; temas etmek ve ihtiyaç duyduklarında ulaşabilecekleri mekanizmaların olduğu bilgisini vermek de gönüllülerimiz tarafından yapılan bir destek sistemiydi. Psikoloji destek komisyonumuzda bulunan gönüllü psikolog arkadaşlarımız tarafından depremden sonra dayanışma amacıyla deprem bölgesine gidip dönen arkadaşlarımız ile grup dayanışma toplantıları yapılmıştır. Bu toplantıların esas amacı yaşanan ikincil travmayı konuşabilmek, ruhsal bir sağaltım sağlamak ve dayanışmayı büyütmektir.

Yaşanan ve sonrasında bir krize dönüşen deprem psikolojik destek çalışmamızın sadece danışma merkezimizde yüz yüze ya da online olamayacağını, sahada olmanın ne denli önemli olduğunu bizlere bir kez daha göstermiş oldu. Ayrıca psikolojik destek çalışmamızın aynı zamanda kendimize dönük bir ruhsal sağaltım çalışması olması gerekliliğini de görmüş olduk. Deprem bölgesinde yaşananların bizleri dolaylı da olsa etkileyeceğini bilerek gönüllü bir şekilde çalışmalar sürdürürken kendimize dönük çalışmalarımızın da buna paralel olarak devam ettirilmesi kadın dayanışmasını önemli lde etkilemektedir. Özellikle yaşanan travmalar ile ilgili çalışırken bunun öneminin çok büyük olduğunu görmüş olduk.

Kadınlara yapılan ziyaretler esnasında temas etmek ve ihtiyaç duyduklarında ulaşabilecekleri mekanizmaların olduğu bilgisini vermekte gönüllülerimiz tarafından yapılan bir destek sistemiydi.

HUKUK KOMİSYONU

- 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Etkin Uygulanmaması

6284 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun", Türkiye'de kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve kadınların güvende olması açısından önemli bir yasal düzenlemedir. Ancak yasaların etkin uygulanmaması veya eksik uygulanması kadınlarda güvensizlik yaratmakta ve kadınları koruma mekanizmalarından uzaklaştırmaktadır. Şiddet mekanından çıkamama güven kırılması ortaya çıkarmıştır. Bu güven kırılması ve kabullenme aşağıdaki şekillerde etkiler yaratabilir:

Şiddete maruz bırakılan kadınların korunamaması:

Şiddete maruz bırakılan kadınların korunamaması: Yasaların etkin bir şekilde uygulanmaması, şiddete uğrayan kadınların korunma ihtiyacını karşılamada yetersizlik yaratmaktadır. Şiddete maruz kalan kadınlar, korunma mekanizmalarının güvenilirliğine dair şüpheler yaşayarak şiddet karşısında sessiz kalmaya veya yardım talep etmekten çekinmeye başlamaktadır.

Adaletin sağlanamaması:

Etkin bir şekilde uygulanmayan yasalar, şiddet faili olan kişilerin cezalandırılmasının zorlaşmasına yol açabilir. Bu durum da failerin cezasız kalabileceği endişesini artırmaktadır.

İhbar etme çekincesi:

Etkin uygulamanın olmaması, kadınların şiddet olaylarını ihbar etmekten çekinmelerine sebep olabilir. Kadınlar, yeterli koruma ve destek olmadığını düşündükleri için şiddet olaylarını yetkililere bildirmekten kaçınmaktadırlar

Yardıma ulaşamama endişesi:

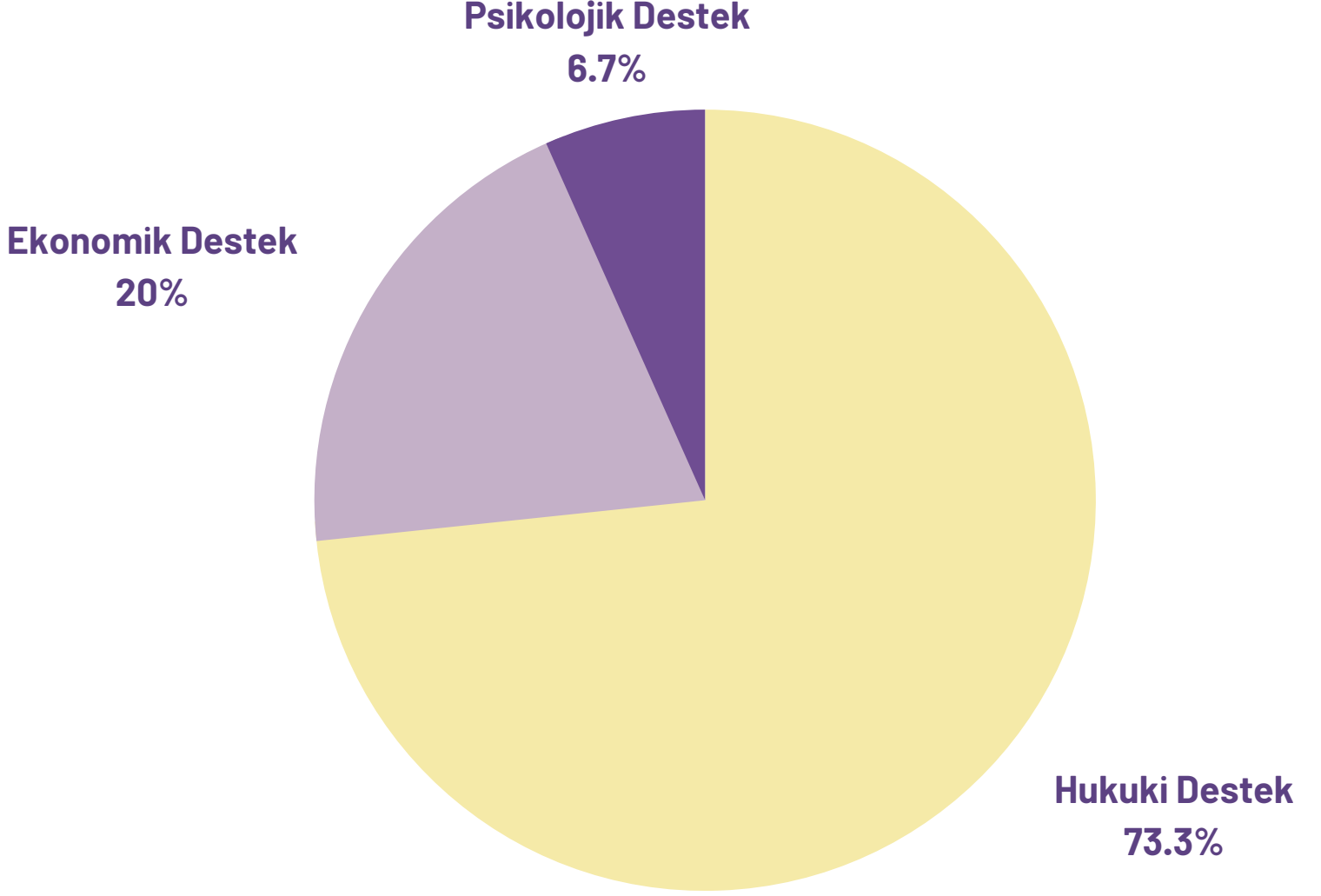
Kadınların şiddete maruz kalmaları durumunda etkin uygulamanın olmaması, yardım talep etme sürecine dair endişeleri artırabilir. Kadınlar, şiddetle mücadele edecekleri destekleyici bir sistem olduğuna inanmadıkları için yardım almak için adımlar atmaktan kaçınmaktadırlar.

Toplumsal algı ve farkındalık:

Etkin uygulama eksikliği, kadına karşı şiddetin önlenmesi konusundaki toplumsal algıyı ve farkındalığı da etkileyebilir. Kadınlar ve toplum genel olarak, devletin şiddetle mücadelede yeterli çabayı göstermediğini düşünmekte bu da toplumda şiddetin normalleşmesine ve kabullenilmesine neden olmaktadır.

Bu gibi durumlar, 6284 sayılı kanunun etkin bir şekilde uygulanmasının önemini ve kadınların korunması için tüm kesimlerin iş birliğini gerektiren bir mesele olduğunu vurgulamaktadır. Yasaların etkin uygulanması için ilgili kurumların ve toplumun desteğiyle kadınların güvende hissetmeleri ve şiddetten korunmaları sağlanabilir.

GRAFİKLER

Aldığımız başvurulara baktığımızda en çok desteğin hukuki destek olması, mevcut hükümetin kadın politikalarının başarısızlığını göstermektedir. İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmesi, 6284 sayılı kanunun etkin uygulanmaması kadınların haklarını ve kazanımlarını görmezden gelen, her daim müdahale eden bir anlayıştır.

*bu yüzyıl
kadın yüzyılı*

SONUÇ

Kadınlar şiddete maruz bırakıldıkça, şiddete dair başvuru mekanizmaları daraltıldıkça başvurular artmaya devam edecektir. Şiddetin artıyor olmasındaki sebepler ortadan kaldırılmalı, kadınlar için güvenilir alanlar çoğaltılmalıdır.

Şiddeti engellemek, önlemek ve ortadan kaldırmak Kadın Zamanı'nın var olma sebebidir. Ve bu sebepler ortadan kaldırılana, kadınlar için yaşanması bir dünya inşa edilene kadar mücadelemize devam edeceğiz.

KADIN ZAMANI DERNEĞİ

www.kadinzamani.org   info@kadinzamani.org